

PREUS

Artà Un trimestre . . . 1'50
A Fora Any . . . 7'00
A Extranger Id. . . . 10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
(ARTA) Mallorca

LEMAN

SEPMANARI CATOLIC MALLORQUI

==== Se vende =====

SUPERFOSFATO DE CAL 16/18

Marcas SAINT GOBAIN o CROS

GARANTIZANDO EL GRADO

a pts. 12'75, ESTACION ARTA

TAMBIEN HAY DE 14/16 AL PRECIO DE 11'85 PTS.

PARA PEDIDOS DIRIGIRSE A

BARTOLOME AMOROS (a) SOPA

==== Plaza Mayor ARTA =====

LA POBRESA

Sentim a dir molt sovint: «Saben? aquell homo de tal carrer, s'ha tirat devall el tren!»

Aquell altre de tal plaça, s'ha tirat un tir an el cap! La madona de tal casa se diu que l'han trobada morta devora una banca de santuari! A tal poble, diuen qu'un homo s'ha tirat de cap dins un gran deposit d'aigo amb intenció de negarse!

I un al sentir aquestes desgraciables noticies se diu: però que djantres li haurà passat an aquell homo o an aquella dona que hagin pres aquesta mala determinació? I més tart per medi d'alguna carta que se troba, o recordant algunes

queixes o bregues dels últims dies d'aquets desgraciats, se descobreix que l'autor d'aquestes morts és estat algún gros desengany del mon, o no voler sopartar amb paciència les diferents contrarietats que se presenten a les cases pobres.

I qui té la culpa de que aquets desgraciats arribin a acabar de tot la paciència?

Primerament ells mateixos, porque en lloc d'escoltar i confiar en la paraula de Deu, que diu: «Benaventurats els qui ploren porque ells serán consolats; i els qui tenen fam o set de justícia porque ells serán associats» escolten ugmés el que les diu: «Cercan feli-

cidat aquí en la terra porque en cap altre lloc la trobareu»; i es clar, com que en lloc de trobar felicitat, més bé surten adversitats sense cercarles, es quant, vegent que en el mon només hi som per sufrir, perden de tot l'esperansa i desideixen per fi, esmicolarse ells mateixos la vida maleint al mateix temps al qui les ha posats an aquest mon per esser uns desgraciats.

¡Quina hora tan trista! Senyor, gordanmos la serenitat.

Per altra part, si els rics obliden l'obligació que tenen d'afavorir als pobres i malgastén lo que la divina llei senyala que perteneix a ells; quants n'hi haurà d'aquets pobres que acabarán la paciència i arribarán an aquest fil ¡Ah! quina responsabilitat tant

grandiosa cau sobre voltros que podrieu tranquilitzar moltes llars de les que se troben endogalades pel jou de la inconsciència i quedau indiferents devant el compassiu espectacle de la pobresa!

Recordau-vos que hi ha un Deu an aquí la seva inmensa bondat l'obliga a esser rigorosament justicier; i ail de qui se presenti sense bones obres devant el seu tribunal, porque plorará eternament la seva ingratitud.

Per poc que meditem compendrem que no es possible qu'un ser tant sapientíssim i perfectíssim com és l'Author de la creació, deixi de premiar als bons i castigar als dolents com suposen els incréduls. Si no volem, i dó, esser castigats practiquem els manaments de

Deu, de manera que arriben a fermos dignes de participar de l'herència d'aquest Pare amorosíssim que si permet que passem tribulacions en aquesta vida és per concedir-nos un premi més valios en el Cel avon hei viurem eternament.

Jordi de la Masia.

Ben dit

Podrà triuñar o podrà fracassar en Mussolini en la gran obra que ha intentat d'assentar la política italiana sobre bases fermes: en l'interior, la pacificació dels esperits i en l'exterior la franca coordinació de valors nacionals amb la vida dels altres pobles; però ningú li podrà negar les dots de governant i de estadista. I deim estadista en el sentit més estricte de la paraula, perquè d'homes de Estat avui n'hi ha pocs a Europa que sàpiguen manar el timó amb prudència i energia de voluntat. La política és avui molt diferent de cent anys enrera i no parlem d'altres temps on la raó del Estat era una concepció a vegades unipersonal. Avui l'aliança dels pobles civilitzats se cerca per uns camins diferents de lo que foren en temps en que la diplomàcia era un joc de tras-cortina. Lo que acaba de passar a Ginebra amb la magna assamblea de la societat de nacions, n'és una prova evident. Allí la diplomàcia del tapet vert no hi ha tingut entrada; i encare que en el protocol hi faltien les firmes de l'Alemania posada en corantena de purificació i dels Estats Units que's limiten al paper d'*observador*, se pot dir que s'ha jugat a cartes vistès i a cap dels oradors que allí han duit la paraula i el vot de ses respectives nacions se pot dir que s'hi haja vist sobre de *arriere pensée*. L'idea d'assegurar la pau, ha estat l'idea mare; de modó que el lema d'aquelles sentades a la vora del llac Lemán, hauria pogut ésser el lema del nostre Sometent: *Pau, pau i sempre pau*. Idó, tornant an en Mussolini, lo que resurt més de la seva actuació governamental, és precisament la pacificació del regne de Itàlia.

No cal sinó veure amb quina decisió nega'l dret de beligerancia i de participació en la vida del Estat de la Masoneria. Ell que ha passat per totes les etapes en que es pot trobar un ciutadà, desde les campanyes socialistes del *Avanti* fins a la fulminant organització del *fascismo*, no té empaig en declarar

L'AMO'N MIQUEL CARRIO MOLL

DE SOS SASTRES

Morí dia 15 d'aquest més a les quatre de la matíada
després de rebre els auxilis espirituals

-(A. C. S.)-

Sa desconsolada esposa, fills i demés familia
al participar tan sensible pérdua a sos amics
i coneguts les preguen tenguin present
la seva ànima en ses oracions

ilegal a la Masoneria, s'ha quin se vulla e' seu ritu, perquè ell s'ha pogut ben documentar sobre'ls mals que a la Itàlia li han vinguts de la secta masonica.

I per aixó ara últimament en una d'aqueixes manifestacions patriótica a que sovint hi assisteix, en son discurs fet a Vicenza, ha dit lo que segueix, tal com ho ha telegrafiat a l'Agencia Stefani:

«Ara, diguè al poble congregat en la plaça pública, ara el treball continu i ordenat, ha d'esser la regla fundamental de la vida de tots els bons ciutadans italians. Es precis respectar les lleis i les tradicions, tot lo que representa un element espiritual i fundamental en la vida del poble italiá. Jo no som entrat en la iglesia per arrendir un homenatge superficial a la religió del Estat, sinó per una convicció íntima; perquè crec qu'un poble no pot ser gran si no s'acosta a la religió, i si no desitja la religió com un element essencial de sa vida pública i privada. Desembaracem el nostre esperit de tot allò que puga dividir als italians.»

L'homo que aixís parla a son poble podrà fracasar en sa gestió política i demá sufrir una derrota parlamentaria; però ningú podrà negar-li la sinceritat i rectitut de son patriotisme.

Si el *fascismo* renuncia a procediments de partit revolucionari i entra en el camí que li senyala son leader i fundador, podrà assolir l'ideal que tant clarament veu i senyala En Benet Mussolini.

Jaume Collell Pvre

DE SA COLONIA

Diuenge dia 5 d'Octubre se feu en la Colònia la bendició del retaule i del sagrari que'l molt noble Sr. D. Lluís Despuig ha regalat an el Convent de Germanes de la Caridad d'aquell llogaret.

El dematí a les 7 i mitja he'va havé missa de comunió que fou tant numerosa que l'Iglesia estava plena, assistint no sols els nins i nines que hi van a escola de dia sinó també els joves que hi van els vespres i molts dels seus pares i de les seves mares. Celebrá la missa de comunió el Rt D. Pere J. Sureda Pvre.

A les 9 el Rt. D. Josep Sancho de la Jordana feu la bendició del retaule i del sagrari essent padrins del primer N'Antoni Lliteras fill de l'amo de Sa Canova amb n'Antonia Gil filla de l'Amo de S'Amelará; i del Sagrari foren padrines dues filles de l'amo de Morell, n'Antonia i ra Maria Calafat. Acte seguit se celebrá l'Ofici essent el celebrant el Rt D. Josep Fuster, fent de diaca i (subdiaca respectivament el Rt. D. Francesc Fuster i D. Pere J. Sureda, cantant el Chor de les monges la missa d'Angels i predicant el Rt. D. Josep Sancho de la Jordana.

Quina obra més seria i més positiva fan les Germanes de la Caridad de Sa Colonia! I heu fan a la callada, sense ferne ostentació i sense demaná més paga que la que les puga venir del cel, cumplint a conciencia les seues obligacions de treballar per santificar aquells nins i nines, poc ha tan abandonats i que la Providencia ha posats en les seves mans.

No fa molt de temps que veiem per Sa Colonia aquells nins i nines bruts i esperelíngats que tot lo dia jugaven per la vorera del mar o se barayaven i tiraven pedres, i are don'eg al sentir tocar les 8 i a les 9 aquells nins, tots cara ben neta i vestit arreglat, contents i alegres partir cap a l'escola; i tot aixó, convé repetir-ho, se deu a la munificencia del Senyor Despuig que ha pagat l'edifici i el material de l'escola i an el treball desinteressat de les Germanes de la Caridad, ja que la municipalitat d'Artá mai s'havia cuidat de resoldre el problema de l'instrucció a Sa Colonia; i no cregueu que hi haja tants pocs nins que no meresca la nostra atenció, porque la matrícula actual de l'escola de les monges és de 38 nins i 40 nines; i el vespre fan escola a 25 joves, fadrins i fins a vegades n'hi van de casats. I don'eg veure aquells fadrins granats que entren a l'escola i besen el Sant Crist a les monges i les tenen un respecte i presten una atenció que un no pot máneo d'admirar-se.

Pregun jo ara: Ja que les monjes instrueixen de franc tot el cens escolar de la Colònia fins an el punt que podem dir que tant amb edifici com amb instrucció, está allá resolt el problema escolar (lo que no podem dir en veritat d'Artá); ¿no convendria l'Ajuntament d'Artá s'enterás bé d'aixó, s'en fes bé càrrec i si ás ver, com he'va, subvencionás amb una cantitat més o menys grossa els treballs que per l'instrucció dels nins i nines se prenen les monges de la Colònia?

Tenguen en conta que si s'enviás a Sa Colonia un mestre públic, el municipi hauria de fer un local per escola i hauria de pagar una casa per habitació del mestre; i tot ho hauria de fer nou perquè allá no hi ha edificis capassos, ni per arrendar i no s'escusará de gastar tres o quatre mil duros. I aixó tothom compren que no és posible quant fins ara no l'ha tengut dobbés per fer les escoles d'Artá. ¿No val, per tant, molt més subvencionar amb una cantitat anual les monjes i donar per ben atés el problema escolar de Sa Colònia?

Un qui estima Sa Colonia

DE SON SERVERA

Divenres de la setmana passada després de molt llarga malaltia morí la distingida jova Angela Fornés Sagera (a) Corpa. El vespre a les 8 se li fé l'acompanyada a la qual he'va asisit una gran gentada, com també he'va asisit totes les Filles de Maria i la banda de música.

Acompanyam amb el sentiment als seus pares. Deu la tengui a la Gloria. —Les aigós s'han estretes casi de tot. Han privat de dursen de les cantines.

A les cisternes públiques han llevat els pòvals perquè s'acaba de fol. Els dipòsits són quasi tots buits i no en treguen perquè estan esperant la pluja.

— Diumenge a vespre la banda de música darà un drama en el Teatre Vives a favor dels soldats de l'Àfrica el dia 19 del corrent.

(Corresponsal)

RELIGIÓ

PARROQUIA

Demà heu haurà Ofici de Dominica amb orga i sermó. Després se farà la processó de reserva.

CONVENT

Demà s'hi celebrarà com a tercer diumenge la Comunió general pels Tarcis.

A les 10 heu haurà Ofici dedicat als martirs. Predicarà el Rt. P. Rafel Ginart.

La festa del dia 12

Diumenge passat com s'havia anunciat, se celebrà amb gran solemnitat la festa en honor al Beat Ramon Lull. El matí al ofici heu assistiren els nins i nins de les escoles amb sos mestres. L'Església s'omplí de gent. Se cantà la Missa d'Àngels i predicà les glories del Sant el Rt. D. Andreu Caselles. L'altar estava ben adornat amb la veneranda estàtua del Beat en l'altar major.

El decapvespre se feu la manifestació infantil a la que hi assistiren el nins de les escoles. S'organitzà a la plassa de Conquistador i cantant l'Himne a Ramon Lull i després anaren a desfilar per davant la figura del Beat en la Parròquia. Allà acompanyats d'orga cantaren el mateix himne tots junts i el Sr Rector les feu una plàtica. Després seguí la manifestació fins a San Salvador aont anaren un a un a adorar la Mare de Deu i reunits a la placeta se tornà cantar l'himne i després de breus paraules del Sr Rector se donaren entusiastes visques i se disolgué la manifestació.

MORTS

Dimars d'aquesta setmana, devers les 11 i mitja tocareu una Extremunció. Fou per mestre Pèrico Fernandez (a) Manuel el qual feya bastant de temps que se trobava rehent. El capvespre morí i li feren l'acompanyada el dimecres dematí a les 7. Rebi la seva família, especialment son fill ausent D. Miquel, subscriptor de LLEVANT, l'expressió del nostre condol. Al cel sia.

El dimars dematinada devers les quatre entregà l'ànima a Deu, després de larga malaltia sufrida amb resignació cristiana l'amo'n Miquel Carrió Moll,

amo de Sos Sastres. Ja en números posteriors havíem donat conta del curs de sa malaltia i de que havia rebut les Sta Sagraments. Tant dins Artá com a Capdepera heu tenia molta coneguda i comptava amb tantes amicitats com persones havia tractades per son caràcter bondados i formal.

A s'acompanyada heu assistí una gentada maravillosa; més de trecentis homes i lo mateix als funerals la qual prova la simpatia que se tenia guanyada. Deu s'ha acullit a la Sta Glòria i doni a sa família, a qui l'acompanyam amb son sentiment, molts d'anys de vida per pregar per la seva ànima.

Reobertura de l'Estació telegràfica

Com ja anunciarem se rebé l'orde de tornar obrir l'Estació telegràfica de la nostra vila i efectivament tornà refermar els servicis dilluns d'aquesta setmana, amb el mateix que d'abans.

El poble queda verament agraït al Cap de Palma Sr Mulet al qual en gran part se deu aquesta millora tan interessant.

DE LA NOSTRA

APROVATS.

Després de brillants exercicis d'oposició efectuats a Madrid han ingressat en el Cos de presons els dos ben aprofitats joves naturals de la nostra vila D. Antoni Juan Literas fill del Tinent Juan (a) Quek i D. Miquel Morey Cabrer fill del actual Batle major d'Artá D. Miquel Morey. Així a ells com a ses respectives familes sia enhorabona.

NOU JUTGE

Es estat anomenat Jutge de pau en propietat del nostre poble D. Antoni Solvelles Llampayes, distingit medge d'aquesta vila. Sia enhorabona.

OPERAT

Fa temps que se troba bastant malalt el gran propietari d'Artá D. Lluís Despuig. Inspirant recel el seu estat, se traslladà al Dr. Barriada de Barcelona el qual aconseyà se traslladas l'ilustre malalt a la seua clínica de Barcelona aont hauria de sufrir algunes delicades operacions. Efectivament heu fou traslladat el darrer divendres i el dissapte se li practicà la primera que li va anar molt bé. Si el seu estat delicadissim heu permet se li feren les demés, Deu li retorn la salud perduda.

ALTRE AUTOMOVIL.

Pels servicis extraordinaris de passatgers han adquirit un altre auto molt hermós i cómodo els germans Sard (a) Terres.

Pels soldats en campanya

S'altre dijous a vespre en el Principat se feren els Reis a benefici dels soldats Artanencs que lluiten al Marroc i el pròxim dilluns En Guillem Bujosa ferà una sessió de cine pel mateix fi.

— Responguent a la crida que ferem a favor dels soldats artanencs que lluiten a l'Àfrica s'han suscrits els senyors sigüents:

- D. Cristofol Literas de Palma 10'00
- D. Guillem Bujosa 5'00
- D. Jesús Perales del Catastre 5'00

— Més heu vol destiná res, convé ho enviïn prest perquè se donará la pròxima setmana an el Batle que's l'encarregat.

Pluja.

Avui en sa nit ha comensat a ploure sembla que está preparat per fer saó. Deu ho vulga.

CONFERENCIA INTERESSANT

Demà vespre en el Centre de Lectura donarà una conferencia sobre el gran apostol mallorquí, el Beat Ramon Lull, el Canonge Degá de Palma, profont historiador i eminent filòleg el M.I.S.D. Antoni M. Alcover. L'entrada es per invitació. En el n.º. pròxim la ressenyarem si Deu ho vol.

SECCIO AMENA I HUMORISTICA

REFRANY

Pep com és que t'en dus pá a s'escola?

— Ah! perquè? perquè quant llegesc, don Ramón me diu: — Pepel haz punto i coma.

ENDEVINAYES

- 1.—Una cosa té un cotxo, cosa que no necessita no sab caminà sens ella i per caminà no's precisa.
- 2.—Nesqué primé que son pare mamá primé que sa mare la quarta part del mon matá i sa padrina el se menjá.
- 3.—Que's lo que com més creix manco se veu?

FUGA

l. e. t. t. d. C. p. l. l.
d. n. q. h. s. r. t. p.
c. n. f. h. m. s. r. m. t. s. d. e.
m. t. r. n. n. l. l. r. n.

CABILACIO

Un pare tenia tres fills i los enviá a vendre ous; al primer n'hi doná 3 dotzenes i un ou, al segon dues i dos i al tercer tres dotzenes i tres ous. Tots les havien de vendre al mateix preu i havien de portar els mateixos dobbés com ho feren?

2—Llevá set coloms de XII i quedar-ne altres set.
Les solucions al n.º qui ve.

SOLUCIONS a les endevinayes del número passat.
ENDEVINAYES.—1 Els tres sacerdots qui diuen l'Ofici.
2. L'aigordent i 3 Granada.

FUGA

Catalina, catalana, penja's llum a sa paret i veurás en Toniet amb sos calsons d'endiana.

A LA CABILACIO

Havía tornat xot.
ENDEVINAYRES
Pere Mestre i A, Fusté.

Pirotècnia Espinosa

Nuevos programas para RAMILLETES DE FUEGOS ARTIFICIALES propios para fiestas particulares, de barrio, jardines etc. etc.

Novedad en FUEGOS ELÉCTRICOS de gran esplendor y lluvias de fuego plateado y dorado.
FUEGOS JAPONESES—COHETES REALBS con cabellera —Cohetes de honor—Cohetes eléctricos—Cohetes escondidos—cohetes reales non lluvia dorada y plateada.

Dirección —Taulera—16 Artá

Escoles i mestres

Obrim aquesta secció que va dedicada exclusivament als mestres nacionals i privats, avon hey posarem notícies d'interès per tots es mestres i col·legis de Balears.

Ademés d'aquestes notícies anunciarem an aquesta secció les variacions de preu dels materials escolars que tenim en la nostra **Llibreria Escolar i Religiosa** com les novedats publicades en llibres i pedagògics i materials d'escoles.

Suposam que aquesta innovació serà ben rebuda pels directores d'escoles d'escoles de Balears i que seguirán com fins arà fent an aquesta llibreria les comandes dels materials que necesitin.

Comensarem en el pròxim n°.

RONDAYES DE MENORCA

Precedides d'un estudi de les particularitats dialectals del menorquí. Amb sa lectura s'hi poden passar algunes

veuades han alegras.
Un volum de 200 ptes.
pts.

RONDAYES MALLORQUINES

d'en Jordi des Rocó. — N'hi ha vuit toms publicats i tots les trobareu en la nostra llibreria a 2 pts. tam.

LA CUINA MALLORQUINA

Llibre del Coc i de la cuinera. — Indispensable a totes les famílies de bon gust. Se ven també aquí. Llibreria escolar i religiosa Artá.

VERBOS CASTELLANOS

Enseñanza práctica de la conjugación de verbos regulares e irregulares conforme las últimas normas publicadas por la R. Academia. Precio 0'90 pts ejemplar y 0'00 pts. docena.

FULLS D'ESTAMPES

Se vendrán amb gran rebaixa de preus aquest mes i el quí ve.

Un full 1 pta.

cinc fulls a 0'90 un.

deu fulls o mes a 0'85 un.

Aprofitau l'ocasió que tardarà en tornar-se a presentar.

LLIBRES NOUS

ha rebut un surtit de llibres sortits a llum dias aquets darrers mesos que poden demanar an aquesta llibreria

Vetaquí els més interessants.

Novetes de la colecció PRINCESA publicades per la casa Eugeni Subirana:

Amor es vida per M. Alarcón 4'00.

Un cuento azul H. Ardel id

Ninón G. Wirtz id

El mal paso Des Gachons id

Profesora de piano id.

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Capdepera y Calarratjada de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDÓ.

PAL-LAS

Unic diccionari espanyol enciclopèdic. manual. Il·lustrat en cinc idiomes: espanyol, francès, anglès, aleman, italià, Edició 1924.

Preu 12 pts.

EL ABOGADO POPULAR

Set magnífics toms enquadernats. Se servirà tota l'obra d'un cop i pot pagar-se a plassos mensuals de 10 pts.

Preu 125 pts. (Sense el port)

ENCICLOPEDIA ESPASA

El millor diccionari del mon. Conté: cent milions de paraules, deu mil biografies i un milló de ressenyes bibliogràfiques.

Se pot adquirir a plassos en la nostra llibreria.

Ensalmaes i panets

En hoc se troben millós que a la PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre panets, panets, galletes, bescurts, rollets, i tota casta de pastisseria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES San José

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 i Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n° 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR
DE TODAS CLASSES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entre Artá i Palma i heu va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tot classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat de Centro Farmacèntic. Artá Palma n° 3

Si voleu menjar bo i llegir

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primer i segona clases a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

Disponible